

**LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN**

Socialavdelningen
Rose-Marie Odstam
08/785 4076

BESLUT

Datum
2008-11-13

Beteckning
7021-2008-81816

REK+MB

Ungstöd i Stockholm AB
Spångavägen 399
163 55 Spånga

SPÅNGA-TENSTA STADSDELSFÖRVALTNING	
INK	2009 -02- 16
Dnr	501-147/2009

Ansökan om tillstånd för enskild verksamhet

Beslut

Med stöd av 7 kap 1 § 4 p socialtjänstlagen (SoL) bifaller Länsstyrelsen delvis Ungstöd i Stockholm AB:s ansökan om att bedriva öppen verksamhet, inom Stockholms län. Verksamheten har kontorslokaler på Kammakargatan 51 och sitt säte på Spångavägen 399. Tillståndet omfattar Startskottet för ungdomar mellan 16 – 18 år och gäller tills vidare. Tillståndsbevis utfärdas och bifogas.

Länsstyrelsen anser inte att den verksamhet som Ungstöd i Stockholm AB bedriver i form av Startskottet och träningsboende för personer mellan 18 – 23 år samt kvalificerat kontaktmannaskap för personer mellan 13 – 23 år omfattas av tillståndsplikt enligt 7 kap 1 § 1 och 4 p och avslår således den delen av ansökan.

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten. Se bilaga.

Länsstyrelsens handläggning

Ungstöd i Stockholm AB inkom med ansökan om att bedriva öppen verksamhet den 7 oktober 2008. Länsstyrelsen har tagit del av handlingar i ärendet och intervjuat huvudman och föreståndare. Länsstyrelsen har gett Spånga stadsdelsnämnd, där verksamheten har sitt säte, möjlighet att yttra sig i ärendet. Stadsdelsnämnden har avstått från att yttra sig.

Redovisning av ansökan

I ansökan skriver huvudmannen att Ungstöd erbjuder tre olika insatser; *Startskottet*, för ungdomar mellan 16 – 23 år, *kvalificerat kontaktmannaskap* för ungdomar mellan 13 – 23 år och *träningsboende* för ungdomar mellan 18 – 23 år. Målgruppen är pojkar och flickor med psykosocial problematik, neuropsykiatriska problem samt ungdomar med kriminalitet och missbruk.

Startskottets inriktning är att ge ungdomar en strukturerad vardag med praktik och en positiv fritid. Ungdomen får hjälp av två mentorer. Mentorerna arbetar målinriktat, med individuella genomförandeplaner, och har dagliga träffar eller telefonkontakt med ungdomen. Mentorerna ger ungdomen förutsättningar för att bryta beteenden som kriminalitet och missbruk. Mentorerna tar ett helhetsansvar för den unges vardag med kontakter med föräldrar, nätverk och andra aktörer runt ungdomen.

Med det *kvalificerade kontaktmannaskapet* sker kontakten med ungdomen i ungdomens närmiljö och i samarbete med nätverket. Inriktningen på insatsen anpassas efter ungdomens behov. Insatsen pågår fem till tio timmar per vecka under tre till sex månader. Verksamheten arbetar med ungdomar från 13 år. Uppdragen för de yngsta kan exempelvis omfatta läxhjälp.

Ungstöd har åtta *träninglägenheter* runt om i Stockholmsområdet. Ungdomarna som bor i lägenheterna har kontakt med en kontaktperson minst fem timmar per vecka. Den vuxne ger ungdomen praktisk hjälp att utveckla de färdigheter som krävs för att klara ett vuxet och självständigt liv i eget boende.

Länsstyrelsens bedömning

I 7 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) regleras att ett bolag, *inte utan tillstånd*, får bedriva hem för vård eller boende eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet.

Socialstyrelsens har i föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende (HVB) SOSFS 2003:20 definierat begreppet vård som omvårdnad, stöd eller fostran och begreppet behandling som särskilda åtgärder som syftar till att komma till rätta med eller minska ett eller flera hos individen identifierade problem som faller inom socialtjänstens verksamhetsområde. Länsstyrelsen anser att definitionen kan tolkas analogt att gälla för verksamheter som bedriver tillståndspliktig öppen verksamhet under begränsad del av dygnet. Avgörande för om en verksamhet är ett HVB eller öppen verksamhet enligt 7 kap 1 § SoL blir alltså verksamhetens innehåll och målgrupp.

Enligt Länsstyrelsens uppfattning ska verksamhet för *vuxna*, för att vara tillståndspliktig, förutom att ge stöd till vårdtagarna, även innehålla betydande inslag av behandling¹. Till stöd för detta resonemang vill Länsstyrelsen hänvisa till Kammarrättens i Jönköping dom den 24 augusti 2007 med mål nr 811-06. Kammarrätten fann i sin dom att den verksamhet som ansökt om tillstånd visserligen erbjöd omvårdnad och stöd men saknade ett betydande inslag av behandling och att ansökan därför skulle avslås. Domen avsåg visserligen en verksamhet med en helt annan målgrupp men kravet på inslag av behandling måste enligt Länsstyrelsens bedömning vara avgörande oberoende av målgrupper.

¹ En skillnad mellan psykosocial behandling och psykosocialt stöd är att den förra baseras på en specifik, ofta evidensbaserad metod eller teknik medan den andra inte gör det. Det behöver inte nödvändigtvis betyda att psykosocialt stöd bedrivs osystematiskt eller ostrukturerat. En annan skillnad kan vara att psykosocial behandling främst tar sikte på den enskildes psykologiska situation (upplevelser, känslor och beteende) medan psykosocialt stöd snarare fokuserar på den enskildes sociala situation.

Datum
REK+MBBeteckning
7021-2008-81816

Då *barn* är under större påverkan, och i beroendeförhållande till den vuxne behandlaren, anser Länsstyrelsen att tillståndsplikten även ska omfatta verksamheter som innehåller omfattande stöd.

Länsstyrelsen anser också att öppen verksamhet, för att vara tillståndspliktig, ska vara omfattande till sin karaktär. I SOU 2005:81, "Källan till en chans", anger Sociala barn- och ungdomsvårdskommittén att vissa öppenvårdsinsatser *kan omfatta stora delar av dygnet och innebära att behandlare finns med i hemmet, i skolan och på fritiden. Intrånget i den personliga sfären kan vara lika stort som vid en placering i ett hem för vård eller boende och påverkar även familj och kamrater. Det motiverar att regler om tillstånd och tillsyn ska tillämpas på enskilda verksamheter som tillhandahåller mer omfattande öppenvårdsinsatser på samma sätt som gäller för hem för vård eller boende.* Kommitténs betänkande låg till grund för propositionen 2006/07:129 där regeringen angav skälen till förslaget om ändring av 7 kap 1 § 4 p: *Som utredningen redogjort för kan öppenvårdsinsatser vara i det närmaste lika ingripande som vård i familjehem eller hem för vård eller boende och det finns anledning att kräva tillstånd för att t.ex. enskilda ska få bedriva sådana verksamheter oavsett om de bedrivs i en särskild lokal eller inte.*

Enligt Länsstyrelsens uppfattning bedriver Ungstöd i Stockholm AB en verksamhet med psykosocialt stöd i barns och vuxnas livssituation, som har vägledande och kurativa inslag. Verksamheten, i alla dess delar, erbjuder kontakt med en mentor eller kontaktperson. Kontakten följer inte en given struktur och baseras inte på en specifik eller systematisk metod eller teknik. Innehållet i verksamheten kan, enligt Länsstyrelsens bedömning, inte anses som vård eller behandling i den mening lagen syftar på. Länsstyrelsen anser därför att den verksamhet som Ungstöd i Stockholm AB bedriver för vuxna (Startskottet, träningslägenheter samt kvalificerat kontaktmannaskap) inte ska omfattas av tillståndsplikt. Inte heller kvalificerat kontaktmannaskap för barn/ungdomar är av den omfattningen att den ska omfattas av tillståndsplikt. Om verksamheten skulle utvecklas till att innehålla betydande behandlingsinslag krävs en ny ansökan om tillstånd.

Länsstyrelsen anser däremot att den del av Ungstöds verksamhet kallad Startskottet som riktar sig mot barn/ungdomar mellan 16 – 18 år är tillståndspliktig. Bedömningen grundar sig på att stödet är omfattande och ingripande; mentorerna i *Startskottet* i det närmaste har daglig kontakt med barnet/ungdomen och att kontakten utgör ett intrång i ungdomarnas personliga sfär.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Johan Pehrsson. Föredragande i ärendet har varit socialkonsulent Rose-Marie Odстам. I den slutliga

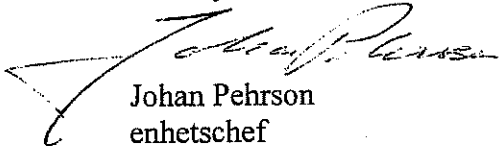
LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

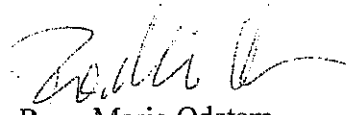
Datum
REK+MB

Beteckning
7021-2008-81816

handläggningen har länsassessor Monica Malmqvist samt socialkonsulenterna Margit Markgren och Margareta Florin deltagit.

Länsstyrelsen avslutar ärendet.

Johan Pehrson
enhetschef

Rose-Marie Odham
socialkonsulent

Bilaga

Besvärhänvisning
Tillståndsbevis

Kopia till:

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd
Södermalms stadsdelsnämnd (för kännedom)
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Räddningsnämnd
Arbetsmiljöverket